

Zpravodaj obce

XII.ročník, duben 2026

Čtvrtletník
Registrováno u Ministerstva kultury ČR
pod evidenčním číslem: MK ČR E 21 992

KOŽUŠANY - TÁŽALY

Milí spoluobčané,

letošní zima se zdála být nekonečná. Dlouhé chladné dny nás držely spíše doma, ale o to větší radost nyní přináší příchod jara. Jaro je časem probuzení – nejen přírody, ale i nás samotných. V našich zahradách začíná ruch: připravujeme záhony, seje se, stíhají se stromy a keře. Ulice se postupně zbavují zimních stop, probíhá jarní úklid a i naše domovy dostávají svěží podobu.

Příroda kolem nás se proměňuje doslova před očima. Rozkvétají stromy, na loukách se objevují fialky, sedmikrásky i pryskyřníky, keře zdobí zlatý déšť a větvičky vrb se halí do hebkých kočiček. Zelená tráva se vrací do krajiny a dodává jí tolik potřebnou svěžest a život.

Přejme si, aby nám toto jarní období přineslo nejen radost z krás kolem nás, ale také chuť setkávat se, pomáhat si a společně pečovat o naši obec. Pro současné obecní zastupitelstvo jde o poslední jarní období v naší funkci. Budeme dál pokračovat v investičních akcích, které je potřeba dokončit. Na očích veřejnosti nyní probíhá zejména rekonstrukce prodejny smíšeného zboží v Tážalech, kde můžeme být s průběhem prací a jejich kvalitou velmi spokojeni.

Přejeme vám, aby vás jaro naplnilo optimismem, aby vám přineslo klid do dnů i chuť něco zlepšit – ve svých domovech, na zahradách, i v celém společném prostoru naší obce. Věříme, že si společně užijeme krásné probuzení přírody, a že radost z delších dnů promění i obyčejné chvíle v malé svátky.

Přejeme vám všem krásné a slunečné jaro.

Petr Mazal, starosta
Michaela Sigmundová, místostarostka

OBCNÍ ZPRÁVY

HOSPODAŘENÍ OBCE KOŽUŠANY – TÁŽALY ZA ROK 2025

	Příjmy 2025	Výdaje 2025
Skutečnost rozpočtu 2025	24.609.483,20 Kč	27.861.951,11 Kč
Splátka úvěru na kanalizaci		828.111,73 Kč
Splátka úvěru na vodovod		1.685.000,00 Kč
Celkem	24.609.483,20 Kč	30.375.062,84 Kč
Bilance (rozdíl mezi příjmy a výdaji)		-5.765.579,64 Kč

Schodek rozpočtu byl krytý z úspor obce, ze kterých se tedy vyčerpala částka 5.765.579,64 Kč. Na konci roku k 31. 12. 2025 tak měla obec na svém účtu disponibilní zůstatek celkem **7.980.134,58 Kč**. V roce 2025 obec splatila dlouhodobý úvěr na výstavbu splaškové kanalizace. Nadále obec splácí úvěr poskytnutý ze SFŽP ČR na výstavbu vodovodu v celkové výši 16.850.000,- Kč. K 31. 12. 2025 je zůstatek nesplacené částky tohoto úvěru **13.480.000,- Kč**.

Čerpání dotací v roce 2025

Účel dotace	Výše přijaté dotace
Dotace na zakládání energetického společenství	1.471.500,00 Kč
Dotace na výkon státní správy	207.600,00 Kč
Dotace na volby do PS PČR	32.500,00 Kč
Dotace pro JSDH na zajištění akceschopnosti	21.000,00 Kč
Finanční dar od Ol. kraje pro JSDH na vybavení jednotky	10.000,00 Kč
Dotace pro ZŠ a MŠ Kožušany – Tážaly – operační program Jan Amos Komenský – průtoková dotace	651.608,80 Kč
Částka přijatých dotací celkem	2.394.208,80 Kč

Obec má přiznané dotace na již realizované projekty – počítačová učebna pro ZŠ a fotovoltaické elektrárny na obecních budovách. Tyto dotace budou vyplaceny obci až v letošním roce.

Podrobněji k výdajům obce v roce 2025

V roce 2025 činily provozní výdaje celkem **16.938.096,96 Kč**. Dalších celkem **10.923.854,15 Kč** bylo vynaloženo na investice.

Realizované investiční akce roku 2025	Výdej v roce 2025
Příprava na doplnění vodovodu III. etapa	216.001,00 Kč
Zahájení rekonstrukce prodejny potravin v Tážalech	1.135.465,02 Kč
Propojovací sypaný chodník k cyklostezce včetně odvodnění	92.007,36 Kč
Tepelná čerpadla pro vytápění MŠ a kulturního domu	1.899.377,14 Kč
Vybudování počítačové učebny pro ZŠ	5.460.866,24 Kč
Interaktivní tabule do počítačové učebny	56.115,00 Kč
Úpravy rozvaděčů pro fotovoltaiku na ZŠ, tělocvičnu a OÚ	58.080,00 Kč
Kancelářská stěna na obecní úřad	42.350,00 Kč
Rekonstrukce místní knihovny a vstupního prostoru obecního úřadu	586.682,08 Kč
Vestavěné regály do knihovny	108.900,00 Kč
Oplocení u fotbalového hřiště včetně pojízdné brány	375.950,00 Kč
Vybudování „umělky“ na fotbalovém hřišti	16.260,62 Kč
Dokončení rekonstrukce myslivny v areálu za tratí	31.412,06 Kč
Dokončení realizace zázemí pro chovatele v areálu za tratí (pódium)	25.239,69 Kč
Nový rozvaděč v areálu za tratí	40.303,42 Kč
Rozšíření kapacity WC v areálu za tratí (sanitární kontejnery)	240.770,77 Kč
Kontejner na bioodpad	141.014,00 Kč
Nízký kontejner na auto	90.266,00 Kč
Kontejner na stavební suť	52.570,00 Kč
Pojízdná kovová brána a branka na technickém dvoře (za MŠ)	176.418,30 Kč
Zabezpečení objektu SDH včetně kamer	64.590,00 Kč
Pumptrack v Tážalech	8.146,76 Kč
Dokončení cesty k Záhumenkám v Tážalech	5.068,69 Kč
Investiční výdaje v roce 2025 celkem	10.923.854,15 Kč

Významnější neinvestiční výdaje roku 2025 nad rámec běžných provozních výdajů:

Významnější realizované neinvestiční výdaje	částka
Oprava části chodníku od obchodu směrem do Kožušan	205.185,25 Kč
Příspěvek na dopravní obslužnost - autobus linková doprava	175.042,60 Kč
Provozní příspěvek pro ZŠ a MŠ Kožušany - Tážaly	843.200,00 Kč
Vybavení počítačové učebny pro 24 žáků – stoly, židle, počítače, 3D tiskárna, robotické stavebnice, interaktivní obrazy	510.237,03 Kč
Nábytek do knihovny	67.109,30 Kč
Oprava havarijního stavu vazníků ve střeše kulturního domu	497.068,00 Kč
Zakládání energetického společenství Kožušany - Tážaly	2.012.230,00 Kč
Výdaje za plyn (budova OÚ, tělocvična a KD)	114.590,02 Kč
Výdaje za elektřinu (budova OÚ, ČOV, tělocvična KD, veřejné osvětlení, radary, kaple, areál za tratí)	879.435,78 Kč

Další běžné provozní výdaje se týkají celkově chodu obce, údržby veřejné zeleně a veřejného prostranství, provozu sběrného dvora a svozu všech druhů odpadů, provozu čističky odpadních vod a vodovodu, údržby a provozu všech obecních budov a objektů (obecní úřad, ZŠ, MŠ, tělocvična, kulturní dům, prodejna potravin a bistro, areál za tratí), osvětlení obce, výdajů na kulturní záležitosti, činnost hasičů a mnohé další nutné výdaje.

Rozpočet obce Kožušany – Tážaly na rok 2026

Oblast příjmů je schválena v celkové částce 38.000.000,- Kč. **Oblast výdajů** počítá s částkou 54.500.000,- Kč. **Splátka úvěru** na vodovod v letošním roce je rozpočtována v částce 1.685.000,- Kč. Do rozpočtu jsou zapojeny **úspory obce** v částce 3.185.000,- Kč, přičemž k dni schválení rozpočtu je stav finančních prostředků na účtech obce 6.769.142,72 Kč. Schodek rozpočtu je dorovnán **čerpáním úvěru** na rekonstrukci prodejny potravin ve výši 15 mil. Kč.

Podstatnou část plánovaných příjmů rozpočtu tvoří daňové příjmy včetně priznaných dotací a místních poplatků, a to v částce 35.263.000,- Kč. Zbytek očekávaných příjmů tvoří především příjmy ze stočného, vodného, příjmy z pronájmu obecních objektů a pozemků, platby za využití sběrného dvora od sousedních obcí a příjmy za tříděný odpad. Na výdajové straně rozpočtu jsou rozpočtovány finanční prostředky jak na provozní, tak na investiční výdaje určené na realizaci investičních záměrů.

Nejvýznamnější oblasti rozpočtovaných výdajů:

Výdaje na rekonstrukci prodejny potravin včetně přilehlého prostranství	21.125.000,- Kč
Výdaje na dopravní obslužnost – veřejná linková autobusová doprava	177.378,- Kč
Odvádění a čištění odpadních vod včetně rezervního fondu obnovy	3.130.000,- Kč
ZŠ a MŠ provozní příspěvek a financování nepedagogických pracovníků	3.858.000,- Kč
Výstavba III. Etapy vodovodu – dvůr v Kožušanech + provoz vodovodu	4.526.000,- Kč
Polopodzemní kontejnery na tříděný odpad a provoz systému tříděného odpadu	3.295.000,- Kč
Provoz sběrného dvora	761.000,- Kč
Svoz komunálního odpadu	614.000,- Kč
Svoz bioodpadu	270.000,- Kč
Semaforey u MŠ	1.000.000,- Kč
Oprava cest	600.000,- Kč
Oprava chodníků	2.600.000,- Kč
Činnost místní správy	2.444.000,- Kč
Péče o vzhled obcí a zeleň	2.529.000,- Kč
Zastupitelstvo obce	1.606.000,- Kč
Oprava soch sv. Norberta a sv. Josefa	1.200.000,- Kč
Územní plán obce	1.000.000,- Kč
Veřejné osvětlení	430.000,- Kč
Provoz tělocvičny a údržba hřiště	359.000,- Kč
Požární ochrana	167.000,- Kč
Kulturní dům – výmalba, zateplení stropu, provoz	665.000,- Kč
Kulturní záležitosti (balíčky a pro jubilanty, vánoční program, vítání dětí, květnové oslavy apod.)	305.000,- Kč
Krizový fond	200.000,- Kč
Komunální rozvoj – přeložky inženýrských sítí	670.000,- Kč

Kompletní podobu schváleného rozpočtu naleznete na stránkách obce v sekci úřední deska nebo se můžete osobně informovat na obecním úřadě.

Jitka Kratochvílová, účetní obce

Upozornění na zákaz parkování vozidel na chodníku v obci

Když procházíme po chodnicích naší obce, musíme na některých úsecích vyhybat zaparkovaným osobním vozidly. Pokud osoba tlačí dětský kočárek, jede dítě na odražděle s rodičem nebo jde senior s chodítkem či berlemi, nebo i slepec, může to být vážná překážka na cestě za vytčeným cílem. Obcházet takové vozidlo znamená pro chodce, že se vystavuje ohrožení své bezpečnosti, neboť musí vstoupit do prostoru, který k běžné chůzi není určený (trávník, příkop, pozemní komunikace). Pokud napadne hodně sněhu, může být i tento manévr při chůzi nebezpečný, nehledě na to, když prší a vše je mokré nebo jsou na povrchu louže. Jelikož se s těmito situacemi setkáváme všichni v naší obci, tímto příspěvkem na vás apelujeme, protože zdraví a život je vždy na prvním místě třeba chránit. Je třeba říci, že větší část parkujících vozidel na chodníku může být dle našeho názoru zaparkovaná ve dvorech nebo průjezdech. Je sice pohodlnější zůstat stát s vozidlem před domem, ale obecní chodník není řídicův a podle toho by se měl chovat.

Právním předpisem upravujícím parkování na chodníku v obci je zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně § 53 odst. 2 tohoto zákona stanoví, že chodec smí užívat chodník, a to tak, aby neohrozil ostatní chodce. Parkování na chodníku je tedy obecně zakázáno, pokud není v daném místě dopravní značkou nebo místní úpravou stanoveno jinak.

§ 53

(1) Chodec musí užívat především chodníku nebo stezky pro chodce. Chodec, který nese předmět, jímž by mohl ohrozit provoz na chodníku, užije právě krajnice nebo pravého okraje vozovky.

(2) Jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku nebo stezky pro chodce užívat, pokud není v tomto zákoně stanoveno jinak nebo pokud nejde o užití chodníku vozidlem základní složky integrovaného záchranného systému nezbytné k plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností nebo vozidlem Inspekce silniční dopravy nebo obecní policie při plnění jejich úkolů.

Na chodníku můžete parkovat pouze v případě, že se jedná o parkoviště označené příslušnou dopravní značkou. V každém jiném případě můžete být za parkování na chodníku pokutováni za porušení pravidel silničního provozu. Takové parkování může ohrozit bezpečnost chodců a ztížit jejich průchod, což je další důvod, proč je zakázáno. Celkově tedy parkování na chodníku bez značky znamená nejen riziko finanční sankce, ale i možné ohrožení bezpečnosti a plynulosti pohybu chodců.

Výjimky pro parkování na chodníku jsou následující:

Parkování je povoleno pouze na chodníku, který je označen speciální dopravní značkou IP 11b – Parkoviště. Tato značka označuje vyhrazené parkovací plochy na chodníku, kde je možné parkovat kolmo nebo šikmo ke kraji chodníku.

I když je parkování na chodníku povoleno touto značkou, je nutné dodržovat pravidla, například parkovat tak, aby se nezasahovalo do vozovky a co nejméně omezoval pohyb chodců.

Výjimku mají také vozidla integrovaného záchranného systému (policie, hasiči, záchranka) a obecní policie, která mohou na chodníku stát či parkovat i bez označení.

V krajních případech, kdy není jiná možnost, může být dočasné zastavení na chodníku tolerováno, ale obecně je to zakázáno a hrozí pokuta.

Chodníky nejsou stavěné na hmotnost aut, mohou se rychleji opotřebovat zničit. Pokuty za takové parkování ale nejsou vysoké, na což někteří řidiči spoléhají. Na místě může být parkování na chodníku vyřešeno i domluvou, případně pokutou do 1500 Kč. Ve správním řízení se pokuta dostává na částku 2000 Kč až 5000 Kč. Nejde přitom o bodovaný přestupek. O něco přísnější než parkování na chodníku je i parkování na zakazu zastavení nebo stání. V případě, že zaparkované vozidlo zároveň brání provozu na komunikaci, hrozí nucený odtah.

Pokud pak špatně parkující auto brání třeba na chodníku průjezdu kočárkům, průchodu lidem nebo brání průjezdu vozičkářů, může být takové parkování označeno za **zábor veřejného prostranství**, což je přestupek proti veřejnému pořádku. V případě, že jde o první přestupek tohoto typu, dočká se řidič pokuty až 50 000 Kč. Ovšem při opakování tohoto přestupku se pokuta šplhá až na 75 000 Kč. Škodou se rozumí podle § 2952 občanského zákoníku úbytek majetkových hodnot a ušlý zisk. Pokud se týká neoprávněného záboru, přichází nejčastěji v úvahu veřejné prostranství. Za takový bylo označeno například parkování na nebezpečné ploše nebo složení nákladu na veřejném prostranství. Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Pokud tedy řidič parkuje na chodníku, dopouští se porušení zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, dále se může dopouštět spáchání přestupku proti veřejnému pořádku neoprávněným zábohem veřejného prostranství a v neposlední řadě stáním na chodníku může poškozovat obecní majetek a působit škodu.

Novinky ve věci dopravy

Pokračujeme ve vyřizování **úsekového měření rychlosti v naší obci**. Pan senátor MUDr. Lumír Kantor, Ph.D. vedl již několik jednání v této záležitosti, naposledy s paní primátkou v únoru 2026. Účastnila jsem se společného jednání starostů obcí sdružených v rámci Mikroregionu Království, abychom diskutovali možnost založení společenství obcí, které by se sdružilo s cílem zajistit úsekové měření a instalaci certifikovaného radaru. Hledáme obec s rozšířenou působností, která by měla obecní policii a správní aparát k vyřizování přestupkové agendy na úseku dopravy. Města Přerov, Prostějov a Olomouc naše žádosti dosud v této věci odmítaly s tím, že k tomu nemají potřebné personální nebo finanční kapacity.

V dubnu se koná akce **Olomoucké dopravní fórum**, kterého zúčastním za naši obec a budu mít příležitost diskutovat se všemi zainteresovanými osobami. Olomoucké dopravní fórum je zaměřeno primárně na témata spojená s dopravou na Olomoucku a je koncipováno především jako otevřená diskusní platforma. Hlavní důraz je kladen na dotazy z publika a otevřenou debatu mezi podnikateli, zástupci samospráv, institucemi a dalšími aktéry. Cílem akce je mít na jednom místě všechny klíčové aktéry regionální dopravy, což umožňuje nabídnout komplexní pohled na aktuální témata.

Zákaz tranzitu nad 12 tun v naší obci již na dobu neurčitou

V úseku D35 – Nemilany – Polkovice v Olomouckém kraji v rámci akce „Omezení tranzitní dopravy nad 12t Olomouc – Polkovice“ bude osazeno trvalé dopravní značení na silnici II/435 týkající se zákazu tranzitu nad 12 tun.

Informační systém veřejné správy – centrální registr dopravních omezení

Jde o novou úpravu dopravních omezení, která se připravuje na Ministerstvu dopravy. Jde o to, aby žadatel mohl vše vyřídit co nejmenším množstvím úkonů, ideálně jen jediným. Správu dopravního omezení a jeho povolení zajistí ten úřad, u kterého bude podána žádost o povolení. Všechny procesy spojené s uzavírkou a případně s dalšími souvisejícími uzavírkami má řešit jeden úřad (např. je třeba opravit nadjezd cyklostezky na dálnici a je třeba uzavřít cyklostezku a částečně i samotnou dálnici). Úřad, který je příslušný k uzavírce cyklostezky, rozhodne i o uzavírce dálnice.

Zákaz tranzitní dopravy

Zákaz tranzitní dopravy v současné době řeší § 24a zákona o pozemních komunikacích místní úpravou provozu na pozemních komunikacích prostřednictvím opatření obecné povahy se speciálním režimem vyjadřování dotčených subjektů. Je to proces trvající několik měsíců. Naše obec jím procházela několik let, vždy jednou ročně podávala nové žádosti a bojovala o to, aby tento zákaz byl na dobu neurčitou. Ministerstvo dopravy nyní tuto záležitost navrhuje změnit tak, že bude nutno **předefinovat tranzitní dopravu, aby její zákaz byl více vymahatelný**. Definici tranzitní dopravy zákonodárce aktuálně provádí negativním způsobem, tedy že nejde o užití pozemní komunikace nezbytné pro dosažení místa nakládky, vykládky, údržby nebo opravy vozidla, sídla provozovny či bydliště dopravce nebo řidiče. V rámci odborné diskuse je navrhováno **plošně zakázat tranzitním vozidlům vjezd na silnice II. a III. tříd**.

Mgr. Michaela Sigmundová, Ph.D.

V březnu tohoto roku projelo naší obcí 240 000 vozidel. Z toho 42 % překročilo maximální povolenou rychlost.

BEZPLATNÁ PRÁVNÍ PORADNA PRO OBČANY OBCE KOŽUŠANY – TÁŽALY

Termíny právní poradny duben-červen v r. 2026

<u>24.04.2026</u>	<u>15.05.2026</u>	<u>19.06.2026</u>
18:00 - 18:30	18:00 - 18:30	18:00 - 18:30
18:30 - 19:00	18:30 - 19:00	18:30 - 19:00
19:00 - 19:30	19:00 - 19:30	19:00 - 19:30
19:30 - 20:00	19:30 - 20:00	19:30 - 20:00

ŠKOLNÍ ZPRÁVY

A opět se hlásíme z naší školy. Jarní sluníčko nám dodalo sílu a nastal čas, abychom se plní prázdninových zážitků opět vrátili do školních lavic. Těšili jsme se na tradiční lidový Masopust s bohatým kulturním programem, který každoročně probíhá v naší obci za hojné účasti místních spoluobčanů. Vyrobili jsme spoustu dekorací a rekvizit, nacvičili veselé lidové pěvecké vystoupení a v masopustním průvodu jsme se rozloučili se zimou medvědí tancem a hodováním.

Hned poté se naše škola ponořila do vůní koření z celého světa – čekala nás úžasná projektová akce „Tvoření z koření“. Výsledkem této aktivity budou voňavé dárečky pro maminky. Sotva jsme se rozkoukali, oblékli jsme si karnevalové kostýmy v naší školní družině. Při tanci, dobré hudbě a balónkových soutěžích jsme si to pořádně užili.

Maškarní rej ve škole

Jak bezpečně jezdit na kole a pohybovat se v silničním provozu jsme si otestovali v praxi na dopravním hřišti v naší tělocvičně. Za porušení pravidel jsme dostali „pokutová“ razítka na ruku – snad to maminky nepoznaly při večerním koupání. Vyzkoušeli

jsme si všechny role – řidiče čtyřkolky, chodce i policisty – a zopakovali dopravní značky a předpisy.

Březen – měsíc knihy nás inspiroval k návštěvě městské knihovny v Olomouci. Pasováním našich prvňáčků na čtenáře motivujeme žáky k většímu zájmu o četbu a literaturu. Navázali jsme také na populární pokusy Hravé vědy, na které se děti vždy moc těší. Vyrobit si vlastní hračku z papírových ubrousků a utěrek, zlepšit jemnou motoriku a rozvinout dětskou fantazii – to vše se podařilo.

Konečně jsme se dočkali školního výletu do Pekla Čertoviny. Přemohli jsme své obavy, otestovali odvahu v čertí škole, poznali sedm hříchů a seznámili se s čertím životem zábavnou formou. Dobrá svačinka, koupený suvenýr a společná cesta autobusem s kamarády utužily vztahy v kolektivu.

V posledním odstavci našeho zpravodaje bych vás chtěla informovat, že březen bude posledním měsícem, kdy bude vaše děti učit paní Mgr. Vašíčková. Nejedná se o plánovaný odchod, avšak již nechce dále čelit osobní zášti, útokům, lživým pomluvám a smyšleným stížnostem od některých občanů. Po celých 14 let se snažila ve škole vytvářet rodinnou atmosféru a budovat kamarádské vztahy s cílem kvalitního vzdělávání. Úspěchy našich žáků na 2. stupni pro ni byly potvrzením, že její práce měla smysl. Bylo pro ni ctí sledovat vývoj dětí a sdílet s nimi společné zážitky. V příštím období nastoupí jako učitelka paní Mgr. Adéla Hodiňářová, vedením školy bude prozatím pověřena paní Mgr. Jiřina Kubíková. Výběrové řízení na nového ředitele či ředitelku probíhá.

Jménem paní ředitelky Mgr. Vašíčkové vám chci poděkovat za spolupráci a trpělivost a popřát vám pevné zdraví, klid na duši, radost z pokroků vašich dětí a kolem sebe jen lidi se srdcem na správném místě.

Nedá mi nerozloučit se příslovím:

„Lidé si neuvědomují, co mají, dokud o to nepřijdou.“

Zlata Sedláčková

Poděkování paní Mgr. Zdeňky Vašíčkové

Čtrnáct let. Tolik času věnovala paní Mgr. Zdeňka Vašíčková práci ředitelky Základní školy a Mateřské školy Kožušany - Tážaly, okres Olomouc, příspěvkové organizaci, jakož i svým žákům a jejich budoucnosti. V posledním týdnu měsíce března roku 2026 se s touto funkcí rozloučila.

Od roku 2012 paní Mgr. Zdeňka Vašíčková vedla dvě vzdělávací zařízení. Každý den věnovala energii a čas výchově dětí, jejich vzdělávání a rozvoji. Věděla, jak motivovat děti ve dvojtřídkách, jak jim říci to, co potřebují slyšet, a jak jim vtípnit radost z učení. Svě zkušenosti a vědomosti předávala mladým učitelům, kterým poskytovala příležitost hospitací v rámci výuky na naší škole. Pomáhala takto vychovávat další generace mladých učitelů. Děti se zúčastňovaly všech důležitých akcí, které pořádala škola nebo obec. Za jejího působení se děti zapojovaly do různých besídek, vystoupení a účasti při slavnostních příležitostech.

Bez ohledu na rozsáhlou administrativu, odpovědnost a tlak, který přináší vedení takové instituce, si zachovala nejen profesionalitu, ale především **lidský přístup**. Komunikace se zřizovatelem školy byla vždy na vynikající úrovni. Hospodařila se svěřenými prostředky rozumně, účelně a efektivně. A především – měla krásný, přirozený vztah k dětem. Věřily jí, měly ji rády. Stejně tak jí záleželo na tom, aby se zaměstnancům dařilo v profesním i osobním životě, aby se každý cítil vítaný a důležitý.

Vážená paní magistro, děkujeme Vám za skvěle odvedenou práci, za zúročení Vašich pedagogických zkušeností a za lásku, kterou jste vkládala do každého dne školní výuky i mimoškolního působení našich dětí.

Přejeme Vám do budoucna všechno dobré a zasloužený odpočinek po náročné práci.

za zřizovatele

Petr Mazal, starosta

Z MATEŘSKÉ ŠKOLY

Uplynulé měsíce byly v naší mateřské škole naplněny radostí, objevováním i krásnými společnými zážitky, které dětem přináší nejen nové poznatky, ale i milé vzpomínky.

V lednu jsme se s dětmi vydali na Tři krále do obce i základní školy. Malí koledníci v kostýmech Tří králů zpívali koledy a vykouzlili úsměvy na tvářích všech, které potkali. Děti si užily také loutkovou pohádku Dlouhý, Široký a Bystrozraký, která je vtáhla do světa fantazie. Pokračovala i oblíbená „Hravá angličtina“ s Allanem, při které se děti přirozenou formou seznamují s cizím jazykem.

Únor byl plný barev, smíchu a vůní. Školka ožila karnevalem, kde se děti proměnily v pohádkové i dobrodružné postavy. Společně jsme navštívili knihovnu v Tážalech a objevovali kouzlo knih. Při „Dni chuti a vůní“ se školkou linula sladká vůně čerstvě upečených vafelí, které si děti samy připravily.

Březen přinesl první jarní dny i mnoho nových zážitků. Proběhlo jarní focení a zápis nových dětí do mateřské školy. Děti si vyzkoušely dopravní hřiště v tělocvičně základní školy, kde si hravou formou osvojily základní pravidla bezpečnosti. Společně jsme vynesli Moranu a rozloučili se se zimou. Při Dni vody jsme navštívili místní studánku a děti si s nadšením vyzkoušely různé pokusy s vodou.

S příchodem jara jsme se začali připravovat na Velikonoce. Děti si zasely osení, o které se starají a pozorují jeho růst. S radostí zdobily vajíčka a zapojily svou fantazii i šikovné ruce. Celé velikonoční období jsme prožili v tvořivé a příjemné atmosféře.

Nechyběla ani velikonoční návštěva knihovny v Olomouci.

Každý den ve školce přináší dětem nové podněty, radost i prostor pro společné zážitky, které jsou důležitou součástí jejich poznávání světa.

Maškarní rej ve školce

Za MŠ Nicol Machová

JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ INFORMUJE

V místní JSDH ani letos nezahálíme a pokračujeme v pravidelném školení našich členů. Nově máme tři členy proškolené jako nositele dýchací techniky a někteří absolvovali také kurz bezpečné jízdy.

Jsm rádi, že se k nám přidal nový člen výjezdové jednotky, Daniel Vavřík, který se s námi již zúčastnil dvoudenního školení ve vojenském prostoru Libavá, konkrétně při výcviku plnění bambivaku. Naše jednotka během celého víkendu zajišťovala zázemí pro cvičící, a to zejména ve formě lávek, pitného režimu a dodávky elektrické energie. V průběhu těchto dvou dnů jsme se samozřejmě střídali a celkem se cvičení zúčastnilo 7 členů naší jednotky.

Od začátku roku jsme již řešili 7 událostí, konkrétně:

- 1× únik nebezpečných látek (proražená olejová vana)
- 2× čerpání a odklon vody
- 1× koordinaci dopravy z důvodu bezpečnosti
- 1× týlové zabezpečení trvajícím 2 dny
- 2× požár trávy

Cvičení s bambivakem

Během měsíce ledna jsme v mrazivých dnech prováděli zametání a zalévání vodní plochy na Močidle pro lepší podmínky k bruslení a také jsme 3x zabezpečili i večerní bruslení za pomoci naší osvětlovací sestavy.

V letošním roce budeme i nadále pokračovat ve školeních a výcviku. Pokud by měl někdo zájem se k nám přidat, budeme velmi rádi.

Za JSDH Jan Hynek

Velikonoční klapání - několik století stará tradice v naší obci stále ještě žije

Velikonoce jsou pro věřící nejvýznamnějším křesťanským svátkem, jsou oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista a dobou rozjímání. Pro ostatní jsou obdobím vítání jara, lidových tradic a symbolem nového života.

Jako děti jsme se na velikonoční svátky nedočkavě a radostně těšili, hlavně na klapání a na šmigrust.

Tyto tradiční zvyky sahají v naší obci daleko do minulosti. Z vyprávění rodičů vím, že již za dětství mých předků Adolfa Ženčáka (narozeneho v r. 1872), prastařečka Štěpána Ženčáka (*1845) či praprastrařečka Tomáše Ženčáka (*1801) se u nás klapávalo, a určitě ještě daleko předtím.

Na Zelený čtvrtek podle tradice odlétají všechny zvony do Říma a místo nich se ranní, polední a večerní klekání oznamuje klapáním či hrkáním dřevěnými nástroji.

Bydleli jsme naproti kaple a já jsem se v útlém dětství vydržel z okna úporně dívat celé hodiny na věž kapličky, abych viděl, jak budou zvony odlétat. Vždycky však odletěly, když jsem na chvíli nedával pozor.

V ten výše zmíněný Zelený čtvrtek jsme neměli ve škole žádné stání a po vyučování jsme rychle spěchali domů, nachystat si klapací, hrkací a brkací „vercajk“, každý, co kdo doma měl – malé řehtačky (točilo se s nimi jednou rukou), klapače (kladívka), hrkače (velká řehtačka, držela se pod levou paží a pravou rukou se točilo klikou) nebo tragače (měl dvě dřevěná kolečka s ozubeným válcem a dvěma rukojeťmi, tlačil se před sebou). Všechno to byly výrobky místních řemeslníků, stolaře Miloslava Navrátila, koláře Jana Lužného, stolaře Františka Šmakala a bednáře Jana Brenzy.

V roce 2009 se zdálo, že naše tradice velikonočního klapání je s pouhými čtyřmi klapáči již u konce. Stalo by se tak symbolicky, jak je vidět na 1. snímku, s jedním tragačem, jedním hrkačem, jedním klapačem a jednou řehtačkou. Díky bohu se však konec tohoto u nás po staletí udržovaného zvyku nekonal. Jen se to v tom roce odrazilo ode dna a v příštích letech se počet účastníků klapání za pomoci děvčat rozrůstal. Například na Velikonoce v roce 2013 již obcházel obec přes dvacet klapáčů a klapaček (viz 2. foto).

V pět hodin odpoledne jsme se všichni školou povinní chlapci sešli u místní kaple. Zvolili jsme si velitele (obyčejně nejstaršího účastníka), ten si nás všechny zapsal do deníčku a ke každému jménu připsal druh nástroje, se kterým kdo bude rachocením nahrazovat utichlé zvony a podle kterého bude po skončení celé akce odměněn. Za tragač a jednu účast bylo většinou 6 Kčs, za hrkač 5 Kčs, za kladívko 3 Kčs a za malou řehtačku 2 Kčs. Dnes

vidím, že to nebylo spravedlivé, protože ti s malými řehtačkami a kladívky se nejvíc „nadřeli“, ale jejich odměna byla nejmenší.

Za jedno klapání zapsal velitel ke každému jménu jednu čárku, za ranní klapání byly čárky dvě a za účast při tzv. odklapávání či hlídání kaple v noci z Velkého pátku na Bílou sobotu byly dokonce čárky tři.

Po dokončení zápisu jsme všichni poklekli kolem svatého kříže před kaplí, krátce se pomodlili Otčenáš a Zdravas Maria a seřazení v dvojstupu jsme rázně a s radostným rozehvěním vyrazili. Klapalo a hrkalo se do rytmu: Klap, klap, klapáci –hrk, hrk, hrkači. Šlo se dolů do dědiny, potom dvojitou zatačkou až k soše sv. Jána, u které se konala další modlitba.

Potom jsme se vraceli zpátky ke kapli, za ní odbočili dolů na Trávník a u sv. kříže před domem č. 69 jsme se modlili potřetí. Z Trávníka pokračovalo klapání úzkou uličkou, tzv. přílazkem (mezi tehdejšími domy č. 18 a 20), směrem nahoru okolo Ustrnulovy kovárny č. 75 a za domem Fr. Šmakala č. 87 jsme se zatočili k Tážalům, až k domu č. 108 (Prečanovi). Tady se nachází hranečník s označením konce obce a odtud se náš klapací průvod vracel zpět do části obce zvané Na domkách, až k soše sv.

Josefa. Od ní, po další modlitbě, jsme pokračovali kolem školy k Boží muce, kde proběhla poslední modlitba.

Po projití ulicí Za zámekem a ve Dvoře se končilo tam, kde se začínalo – u kaple. Následovalo krátké zhodnocení a porada, načež se všichni rozešli ke svým domovům.

Také já jsem spěchal, těch pár kroků od kaple domů, protože

se již stmívalo a my jsme se celá rodina vždy večer na Zelený čtvrtek modlili na zahradě růženec. Byla to tradiční připomínka modlení Ježíše Krista v Getsemanské zahradě před jeho poslední večeří (poslední večeře Páně).

A již je tu Velký pátek, kdy se nesměly vykonávat žádné těžké a polní práce, práť prádlo, půjčovat věci či peníze, ani vést hádky. Hlavně ale býval přísný půst. Někteří kuřáci dokonce po celý ten den nekouřili.

Ráno jsme si museli přivstat, poněvadž kromě ranního klapání jsme měli ještě za úkol přinést v nějaké větší nádobě vodu z Nemilky, potoka vlévajícího se před tážalským splavem do Moravy. Doma jsme se těsně před svítáním v této vodě všichni umývali. Byl to dávný zvyk převzatý od předků, kteří věřili, že pramenitá proudící voda má na Velký pátek významnou a zázračnou moc.

Klapání v Tážalech 2025

Mezitím, než začalo školní vyučování, hráli jsme ještě chvíli u kaple semel. Je to stará jednoduchá dětská hra, nazývaná také „tlučení špačka“. Hrávala se u nás po staletí, skončila však mojí generací. Někdy se k naší hře přidali i dospělí chlapi, aby nám ukázali, jak se to má hrát.

V ten den byla škola jen do jedenácti hodin, abychom nezmeškali polední klapání. Jako připomenutí ukřížování a smrti Ježíše Krista se klapalo také ve tři hodiny odpoledne. Před večerním klapáním jsme museli jít do Charvát navštívit Boží hrob, umístěný v kostele v malé boční místnosti zvané Žebračka.

Po návratu domů bylo zapotřebí zajistit hlídání kaple proti cizím klapačům a určit skupinu, která bude mít za úkol dostat se nenápadně do Tážal, tam potichu zneškodnit tamější hlídače, pak s hrkáním třikrát obejít kapličku a na cestu vedle ní napsat křídou „odklapano“. Všechno se to muselo stihnout do půlnoci, potom už to neplatilo. Kolikrát se také stalo, že než se tato záškodnická skupina vrátila zpět, udělali tážalští klapači to samé v Kožušanech.

Toto počínání mělo význam v tom, že v „odklapané“ obci cizími „vetřelci“ nemohli místní klapači vybírat po domech odměnu za velikonoční klapání a kromě toho to byla pro místní kluky velká ostuda.

Další den na Bílou sobotu po ranním a poledním klapání chodilo několik dvojic či trojic dům od domu a zde získané peníze se potom u kaple radostně spočítaly a všem účastníkům velitel vyplatil zaslouženou částku. Před tím se ale z celkové „vyklapané“ sumy oddělil určitý obnos (většinou asi sto korun), který byl věnován na květinovou výzdobu kaple, ve které se od nepaměti vždy v úterý po Velikonocích sloužila slavnostní mše svatá.

Po roce 1948 nový režim postupně rušil církevní svátky a s tím spojené obyčeje a zvyky. Mělo to velký vliv na odklon od víry i katolické církve.

Velikonoční klapání bylo v Kožušanech i v Tážalech, jak je výše uvedeno, silně a dlouhodobě zakořeněno, proto odolávalo těmto tlakům a proto se, jako v jedné z mála obcí, dochovalo dodnes.

Protože tento velikonoční obyčej má v dnešní době již ráz více komerční než církevní, klapači se už u svatých křížů a soch nezastavují, o modlitbě ani nemluvě.

Klapání v Kožušanech 2025

Nakonec bych ještě dodal, že po roce 2000 pronikl i do našeho velikonočního klapání feministický prvek a z té příčiny se ho dnes někdy účastní více děvčat než kluků. Myslím si, že právě tato skutečnost zachraňuje v naší obci tuto jednu z posledních tradic před zánikem.

Milan Ženčák

KALENDÁŘ NEJBLIŽŠÍCH KULTURNÍCH AKCÍ

Duben	18. - 19.	A. Rubačiková	Help Cup - přehlídka tuningových aut, program pro děti	Areál za tratí
	25.	SDH	Stavění Máje a pálení čarodějnic	Areál za tratí
Květen	8.	Obec	Vzpomínková akce s pietním aktem	Kožušany, Charvátý, Fortová pevnost č. XIII
	16.	Obec	Vítání občánků do svazku obce	KD
	23.	V. Prášilová Nemravová	Gulášobraní	Areál za tratí
	29.	Obec	Exkurze do sklárny RONA a.s.	Lednické Rovne
	30.	SDH	Kácení máje	Areál za tratí
Červen	6.	Farnost Charvátý	Slavnost sv. Norberta	Sv. Norbert
	15.	Obec	Exkurze do Poslanecké sněmovny	Praha
	21.	SDH	Liga mladých hasičů	Areál za tratí

ZIMNÍ DRIL A JARNÍ PREMIÉRA KOŽUŠANSKÉHO FOTBALU

Zatímco příroda ještě odpočívala, v Kožušanech a okolních halách bylo rušno. Naši hráči od nejmenších nadějí až po muže za sebou mají více či méně náročnou zimní přípravu, kterou nyní začínají zhodnocovat v prvních mistrovských utkáních. A start je to věru vydařený!

MLÁDEŽ: Od halových titulů po první body venku

Přípravka trávila zimu převážně v teple haly. I když turnaj v Olšanech u Prostějova sloužil hlavně k rozkoukání na větším hřišti a tým se umístil na posledním místě, kluci vše napravili ve Velké Bystrici. Turnaj suverénně **vyhráli** a třešničkou na dortu bylo vyhlášení našeho **Dana Gotvalda** nejlepším hráčem turnaje.

Mladší žáci zvolili cestu otužování a zimu trávili nejen v hale ale převážně i na umělce v Grygově. Série přáteláků s vyrovnanými týmy jako Uničov, Slavonín, Holice nebo dívkami Sigmy ukázala, že herní posun je znát. Konfrontace s Přerovem a Olšany u Prostějova (patřící ke špičce ve své kategorii) byla ale tvrdou školou a potvrdila, že makat se musí dál a víc.

Starší žáci po zimní přípravě zaměřené především na fyziku a zpevnění těla pomocí tzv. "kruháčů" už vtrhli do jarních odvet. Po smolné domácí prohře s Olešnicí (2:3), kde nás soupeř přehrál spíše velikostí a nehezským fotbalem, přišlo zadostiučnění v Horce nad Moravou. Po gólech **Adama Marušky** a **Kuby Nachtmanna** dospěl zápas k remíze 2:2. V penaltovém rozstřelu ale naši hráči zachovali chladnou hlavu a odvezli si své první jarní body. V zatím posledním jarním zápase proti Litovli (**4:1**) po vyrovnaném poločase si naši borci „vzali“ druhou půli a soupeře fotbalově přehráli. Díky skvělému týmovému výkonu a proměněné penaltě zůstaly všechny body doma!

„I když jsme často o hlavu menší, hrajeme pohledný kombinační fotbal, který diváky baví,“ zní z kabiny starších žáků.

MUŽI: Stoprocentní vstup do jara

Áčko vstoupilo do jarní části ve velkém stylu.

- **Domácí tvrz:** Proti Beňovu (3:0) se trefil už v 6. minutě **Bogdan Kreželok**. Výhru pak v závěru pojistili rekonvalescent **Jiří Hanousek** a precizním přímým kopem **Jiří Rončák**.
- **Loupež u lídra:** Na půdě Hané Prostějov se děly věci! Opět úřadoval Kreželok (tentokrát hlavou) a vítěznou trefu na 2:1 přidal po krásné akci **Radim Pučálka**. Vydřená výhra nad lídrem tabulky nás posouvá v tabulce směrem vzhůru.
- **TJ Kožušany – Určice 3:2:** Drama se šťastným koncem. Po brzkém gólu **Petra Kundera** jsme sice v poločase prohrávali, ale druhá půle patřila nám. **Radim Pučálka** srovnal hlavou z rohu a obrat dokonal v 80. minutě **Marek Havelka**. Vítěznou radost bohužel zakalilo vážné zranění obránce **Vyroubala**, který musel být odvezen sanitkou.

Kolektiv trenérů

MUŽI	Datum a čas	Domácí	Hosté
	21. 03. 2026 15:00	TJ Kožušany	FC Beňov
	29. 03. 2026 15:00	Haná Prostějov	TJ Kožušany
	05. 04. 2026 15:30	TJ Kožušany	Sokol Určice
	12. 04. 2026 10:00	Sokol Ústí	TJ Kožušany
	19. 04. 2026 16:00	TJ Kožušany	Sokol Mostkovice
	26. 04. 2026 16:00	SK Radslavice	TJ Kožušany
	03. 05. 2026 16:30	TJ Kožušany	FC Sigma Hodolany
	10. 05. 2026 16:30	Sokol Čechovice	TJ Kožušany
	17. 05. 2026 17:00	TJ Kožušany	FC Želatovice B
	23. 05. 2026 17:00	FK Hlubočky	TJ Kožušany
	31. 05. 2026 17:00	TJ Kožušany	SOKOL Opatovice
	07. 06. 2026 17:00	TJ Kožušany	Sokol Kovalovice
14. 06. 2026 10:00	MILO Olomouc-Nové Sady B	TJ Kožušany	

STARŠÍ ŽÁCI	Datum a čas	Domácí	Hosté
	21. 03. 2026 12:30	TJ Kožušany	Olešnice-Přemyslovce
	28. 03. 2026 10:00	FK Horka nad Moravou	TJ Kožušany
	05. 04. 2026 13:00	TJ Kožušany	TJ Tatran Litovel
	11. 04. 2026 13:15	SK Slatinice	TJ Kožušany
	19. 04. 2026 13:30	TJ Kožušany	Sokol Velký Týnec
	03. 05. 2026 14:30	TJ Kožušany	FC Sigma Hodolany
	09. 05. 2026 10:00	Dynamo Javorník	TJ Kožušany
	16. 05. 2026 10:00	TJ Kožušany	Sokol Dub nad Moravou
	24. 05. 2026 10:00	FK Šumperk B	TJ Kožušany
	31. 05. 2026 14:30	TJ Kožušany	TJ Smržice
	07. 06. 2026 15:00	TJ Kožušany	SIGMA MŽ-dívky
	13. 06. 2026 10:00	Bělkovice-Lašťany-Dolany	TJ Kožušany

MLADŠÍ ŽÁCI	Datum a čas	Domácí	Hosté
	18. 04. 2026 13:30	Sokol Čechovice	TJ Kožušany
	25. 04. 2026 12:30	Sokol Dub nad Moravou	TJ Kožušany
	09. 05. 2026 11:45	Sokol Velký Týnec	TJ Kožušany
	17. 05. 2026 14:00	TJ Kožušany	FC Viktorie Přerov-B
	24. 05. 2026 10:00	1. SK Prostějov B	TJ Kožušany
	30. 05. 2026 10:00	TJ Kožušany	Želatovice-Újezdec
	06. 06. 2026 10:00	TJ Kožušany	HFK Olomouc B
14. 06. 2026 15:00	SK Hranice C	TJ Kožušany	

Moji mili susedi a spoluobčani,

tož snáď je už za nama ten dluhý zemní čas, kerý se decky tak tahne a me nedočkavě vehližime, kdy jož to slonečko začne hráť. Tož sem se chestala, že vám napišo něco o letošním masopustním průvodě a velekonočních svátkách. Náhle ale přešla smutná zpráva, že nám omřela naša pani Madla Aclerová. Přešlo mně, že to belo před chvilku, co slavila svoje devadesátine, bela veselá, o všecko se zajímala a najednu tu už není. Proběhlo mně hlavú, co všecko sem s nů prožela a jak mě ovlivňovala po celý muj život. Tož bech se s vama chtěla podělet' o pár mojich súkromých vzpomínek na ňo.

Ovlivnila mě nejenom ona, ale všecke děvčata Bortlove.

V mojich dětstvi to bela hlavně její mladší sestra Jarka. Bortlovi tehda bývale v domko dule, v naši olečce a zahradu s nama susedile. Zrovna tak, jak dalších dvacet susedu kolem dokola našeho zahradnictvi, okretyho v prostředko dědine. Plote už tam bele stary a chatrny, tož si Jarka našla diro, kerú k nám decky prolezla a hrále sme si o nás. Už tehda bela pro nás o dost' starší Madla vzorem, ke kerymo sme vzhližele. Jarka nosela novinke, jaky má Madla novy šate, jak se češe, co dělá, no a pak přešla bomba. Madla se bode vdávat! No to belo pro nás něco, taková svajba! Nevěstě postavila omladina před vratama bráno, no a me, děcka, sme v soboto cely dopoledně pobihale kolem domo a vehližele, až přejede svajba z oddavek. Nývic sme se těšele až nám bode nevěsta rozhazovat' cukrlata. No a Madla bela krásná nevěsta.

Dež se ji pak narodilo děvčátko, Svatuška (ale všeci sme ji říkale Aťka), tož sem se na ňo nemohla venadivat'. S Jarkú sme jo vozivale v kočárko a já sem jo každymo okazovala a říkala, že je to nýkrásnější miminko na světě.

Dež sme začale chodit' do škole, tož nás Madla s pani Zedkovú a panem Prečanem cvičele v Sokole. Oficiálně to belo ČSTV, ale me sme bele decky Sokoli. Cvičele sme v kulturáko, měle sme koňa, mustek, pár žiněnek a dvě lavičke, te dež sme obrátile, tak to bela kladina. Nýtěžši pro nás bela roznožka přes koňa ny dylko. To sme se bále skákat'. Tož si pani Zedková sedla na konec koňa, trocho se překrcela, me sme se rozběhle, veskočele, odrazele se rukama od jejich ramen a najednu to šlo! Madla nás povzbuzovala ať se nebojime, že nás chetne. Nýlepší belo, dež nám ten skok sama předváděla. To sme mosele držet' otevřeny litaci dveře na chodbo a otevřit' ai venkovni dveře, ona si stúpla až na schode, abe měla co nýdelší rozběh. Chvilko se sústředila, pak si poskočela pravú nohú, rozběhla se a předvedla nám ukázkový skok. Tak sme s přestávkama cvičele až do spartakiáde v r. 1975. Já sem spartakiáde milovala a mrzelo mě,

že jako děcka sme necvičele. Na tý, co bela v roko 1960, sem se bela podivat' s mamú až v Praze.

Takže dež Madla oznámila, že bodem nacvičovat', bela sem nadšená. Jenomže Madlo, kerá do toho měla plno choti a eláno, zradilo zdravi. Začla se o ni projevovat' nemoc páteře, kerá jo pak hodně potrápila. Tehda za mnú přešla s tym, že to nebode mucť dělat' a že be bela ráda, debech ten nácvik za ňo převzala. Přemlovlila eště Věrko Crhákovú, abe to vzala se mnú a slíbila, že nám bode radit' a pomáhat'. Nakonec mně předala ai náčelnictvi Sokola. Bela ráda dež sme to zvládle a spartakiáda se vedařela. Ale o tym vám napišo indá.

Pak mosela podstúpit' těžkú operaci páteře, bále sme se ešle bode vůbec mocť chodit'. Ale ona se svojú húževnatost' dokázala zas postavit' na nohe a zapojit' se zas do života. Organizovala návštěve divadla a rúzný kurze. Zrovna nedávno sem našla dvě fotočke. V první chvilko sem ani nepoznala, kdo to tam se mnú tancoje, protože je v záběro otočená dozado. Až mě to došlo. Deť to je Madla a kolem ni sú všeci veselí a rozesmátí. Tak jak sme jo znale, jak rozdávala radost a humor všeckým kolem sebe. Tá fotka je, meslim, tak ze sedmdesátých let a měla sme takový večírek na zakončení kurzo vařeni, kerý, samozřejmě, organizovala ona.

Madla ráda až do pozdního věka pracovala na svojí zahrádce. Decky dež sme se tam oviděle, tak sme na sebe aspoň zavolale a zamávale si, ale nekdy sem přeběhla přes susedovo a chvilko sme splkle. Veměnila sme si zkušenosti jak se nám co daří nebo nedaří pěstovat', podarovaly si přísado nebo odkople nejaký oplégr z kvítek. Indá sem šla třeba z obchodo a ona seděla se setrú Evičkú na lavičke před domem, tož sem k nim přesedla na pár slov, tak jak třeba o vrat susedke Prokšový, kerá tam neměla lavečko, ale sedávala na legátě. Měla jich tam za vratama nachestanych dost' pro každýho kolemdúciho. No a nestalo se, co já vim, abe se tam pani Madla, dež šla kolem, s nama nezastavila. Tož si tak říkám, že až se trocho otepli, vetahno tú našo starú lavečko ze dvora před dum a přebero po Madle a pani Prokšový další štafeto, abe sme tam mohle se susedama sedávat', poklebetit', probat co je novyho, ale taky zpomenút' na te naše dobry zlaty susede, keři s nama sedávaly a už nás opustile. Dobře se říká, že dokavad' na člověka zpomináme, dotád' jak debe bel s nama. A tož vás všecke, keři pudete kolem a bodete měť choť si s nama povekládat', zvo na tú našo lavečko. Třeba si nekdo zpomene na další zážitke a přihode, na kery me sme už zapomněle.

Já sem vám tade napsala pár mojich zpominek, je jich však mnohem vic, kery se sem už nevešle. Ale pani Madla bela člověk, kerý se tak zapsal do historie naší dědine, že se určitě eště objevi v nejakym mojim veprávěni. Moc děkojo, že tu s nama bela a za to jaká bela.

Tož ostávite s Pánem Bohem
vaša susedka Jindřiška Bučková-Chmelová

„Pamatojete si Mistrovú?“

Istě mě dáte za pravdo, že v každý dědině se decky nande rázovitá osubka, na kerú ledi dlúho spominajú.

Já si pamatojo v Kožušanech na kolářskyho mistra Jana Lužnyho či dlúholetyho našeho staroste Kryšpina Ženčáka, kerý bel známý v celym okolí a nikdo mo jinak neřekl, jak – strýček Kryšpin.

V Tážalech vzpomínám na Jana Jáňka, sedlářa, modlařa a předřikávča modleteb pře pútňich průvodech a pře Božim těle z Tážal do Charvát. Nývic mě ale otkvěla v paměti Mistrová. Menovale se Maria Brenzová, ale nikdo ich pod týmto příjmenim nehledal. Pro každýho z celý kolátore bele – Mistrová. Každý věděl o keho ide.

A belo to proto, že si jako svobodná vzale Jana Brenze, o patnáct let staršího invalidního vdovca s děckem. V průběhu manželství měle potom spolo ešče sedm děti. Tak se měle co otáčeť. Ten jejich „starý“ bel mistr švec o keryho se veočelo dost místnich a taky přespólnich tovaryšů.

Mistr s učednikama opravovale a mistrová všecke te škrpále, bagančata, komisňáke, pérka, papuče, nebo ai holinke roznášele majitelom do domo a hned' taky inkasovale peníze za jejich opravo.

Veľký jejich počinek bel istě pře stavěni Kulturniho domo. Jezdile na búračke, oškrabávale cihle, pomáhale pře zedníkách. Necheběle o ničeho. A dež se za kulturnim domem stavěla obecni prádelňa, kde si každá rodina mohla veprať svy prádlo, protože v tý době pračko doma nikdo neměl, patřele Mistrová k tým, kery se o túto novoto nývic zaslúžele.

V tú dobo bele žensky v Tážalech velkú hybnú silú. A dež se nemohle na nečem domlovit', slešele hned' od susedke Hálový: „Mistrová zhasnite si v hlavě tú petrolinko a rozsvit'te žárovko“.

Nekolek desitek let bele taky na krátký úvazek zaměstnaná na Národnim výboře (dnešni Obecni úřad) – prováděle úklid

a tož se taky považovale za úředni osobo. Nýhorši ale belo, dež jednu v hospodě „O kupca“ za štvrtko „prodale“ obecni pendrek našemo obvodnimo příslušnikovi SNB (Sbor národní bezpečnosti) (dnes Policie), nejakymo Žurkovi z Charvát. Potom na domlovo předsede (staroste) mosele it' a požádat' výše jmenoivanyho četnika Josefa Žurka o vráčení, s tým, že be měle se starostů malér.

Dež se pořádale v dědině tancovačka, měle na starost' šatno a taky dozor. Vite, bode se to zdát divny – robka malá, drobná, sochá, ale dryčná, trúfla si s velkym smětákem, dež nastala rvačka, na rozkuráženy habáne a mosim říct', že pořádek decky sjednale.

A dež se jednu pokazel místni rozhlas a belo neco nutnyho povědět občanom, Mistrová verazele s bobnem. Bela to velká událost, protože, to vite, horda děcek okolo nich a te neznale, že se tak kdyse rozhlašovale obecni zprávě a brale to jak cirkusovy čislo. No bel to úsměvný kúsek.

Necheběle ani o žádný kulturni akce, kerych belo díky místnimo divadelnimo ochotnickymo súboro v dědině dostatek. Pře zkúškách v Kulturnim domě sedávale v prvni řadě a pomáhale zajišťovat' co belo potřeba.

Neopoměle každý deň se zastavit' v místni hospodě „O kupca“, abe měle přehled co se kde děje a kdo si tam zas dáva do nosa. Sama si malú štamprliko sladký ráda dále. Deť říkávale, že obečíná sprostá gořalka im pomáhale snášet' tú venkovskú dřino.

V dědině ale bele považovaná. Dostale se do každý rodine, ledi im svěřovale svoje trápeni, bolesti ai starosti a očekávale nejakú pomoc nebo rado.

Dlúho be se dalo o týto pracovitý osúbce vekládat', ale istě další pamětnici be mohle povídat' o ostatnich, keři meze nama žile a pomáhale svým humorem a svojú životni múdrost'ú tú našo pozemskú pút', né decky lechkú, snášet'.

Jos. Skyva blahopřeje Mistroví k jejim 80. narozeninám

Marie Aclerová

Uklid'me Kožušany – Tážaly: i letos někteří přiložili ruku k dílu

V sobotu 28. března 2026 proběhl hlavní jarní úklid v rámci celorepublikové akce Uklid'me Česko. Do úklidu se opět zapojili i dobrovolníci z naší obce.

Letos se sešlo celkem 6 účastníků. Společnými silami nasbírali 8 pytlů odpadu, což představuje přibližně 110 kg. V terénu se vždy ukáže, že nepořádku je kolem nás stále dost.

Oproti loňskému ročníku byla účast menší a o to více si zaslouží poděkování všichni, kteří neváhali a přišli pomoci. Každý pytel se počítá a přispívá k čistějšímu prostředí v naší obci.

Organizátorka akce Martina Zatloukalová věří, že se v příštím roce zapojí více dobrovolníků a podaří se uklidit ještě větší část obce.

Děkujeme všem, kteří se zapojili, a budeme rádi, když se příště přidají i další!

Martin Lenoch

NEKROLOG - Babička Madla

Naše babička Maria Aclerová se narodila 18. října 1939 v Kelčicích rodičům Leopoldu Bortlovi a jeho manželce Anežce Mazalové jako nejstarší ze čtyř sourozenců. Rodina se krátce po jejím narození přestěhovala do Kožušán. Tady babička vyrůstala a v podstatě prožila celý svůj život. Všichni příbuzní a známí ji oslovovali *Madlo*.

Se svým manželem Svatou Aclerem vychovali dvě děti, Svatavu a Milana. Rodina jezdila na hory a žila kulturním životem. Babička Madla ráda tancovala, hrála ochotnické divadlo a zajímala se o folklór. Z její divadelní éry se zachovala jedna fotografie, která vždy visela v obývacím pokoji. Babička má na ní dramatický pohled a hřbetem ruky si lehce podepírá bradu. Řemeslník, který v domě něco opravoval, se ptal, jestli je na fotce Adina Mandlová. Babička se nepřiznala, že je to ona. Ale záměna s prvorepublikovou hvězdou stříbrného plátna ji docela potěšila.

Madla byla rázná žena a své životní zkušenosti nezištně předávala svým blízkým. Její důrazné „to mosiš“, nebo stejně důrazné „to nesmiš“, nás všechny provázelo celý život. Vnoučata, která u babičky trávila část prázdnin, by mohla povídat. Každodenní krátký diktát – prázdnine neprázdnine – mosel bet.

Madla Aclerová jako víla Rosava ve hře Josefa Kajetána Tyla *Strakonický dudák*, sehrané v r. 1964

Po manželově smrti hledala babička novou životní náplň. Tu našla v milovaném folklóru a v národopisném hanácko-čuháckém souboru „Týnečáci“. Tento soubor se pro ni stal druhou rodinou. Zkoušky a vystoupení byly její velkou radostí. S kolektivem souboru absolvovala desítky představení doma i v zahraničí. Všechny produkce uváděla v ryzi čuháčtině. Udělala pouze jednu výjimku. Když přijel do Velkého Týnce maďarský folklórní soubor, tak babička pronesla uvítací řeč v maďarštině. Maďaři z toho byli pať.

Když babičku začaly trápit různé neduhy, měla o příčinách jasno. „Je to tým, že so lenošná. Mosim se vic hýbat, chodit nebo cvičet“. Ostatně takový aktivní přístup k životu doporučovala nám všem. Také se vždy zajímala, kde jsme naposled byli a co jsme tam viděli. Když jsme řekli, že jsme nikde nebyli, pak nás kárala: přece nemožete pořád sedět doma na zadko.

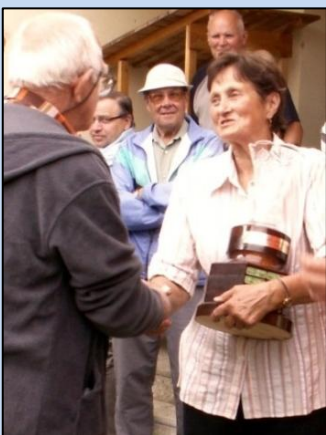
Do konce svého života si Madla zachovala čilý zájem o dění v rodině, ale i v dědině a ve světě. Mnohé se jí na současném světě nelíbilo a dovedla to jadrně okomentovat.

Babička Madla prožila krásný, plodný a dlouhý život. Vzpomínat na ni budou všichni její blízcí a všichni, které svým životem potěšila.

Miroslav Macek, zet'

V roli vdovy Zvonečkové ve hře *Děvče z předměstí* z roku 1977

Ke vzpomínce na Madlu Aclerovou se připojujeme i v redakci místního ZPRAVODAJE, do něhož jmenovaná mnoho let přispívala do tzv. „Čuháckyho kůtku“ svými zajímavými životními úvahami a příběhy. Našli jsme v našem archivu jeden její dosud nepublikovaný příspěvek (*Pamatojete si Mistrovú?*) a proto jej v tomto čísle k uctění její památky uveřejňujeme.

Vzpomínku na ni si uchovají i všichni chovatelé kožušanského spolku. Nebyla sice naší členkou, ale byla naší velkou příznivkyní a podporovatelkou. Darovala nám například nádherný broušený křišťálový putovní pohár, který se každoročně z jejích rukou uděloval tomu nejlepšímu místnímu chovateli. Účastnila se také všech spolkových akcí a nikdy nezapomněla sebou přinést své vlastnoručně napečené dobroty.

Za to a za všechno další ji moc děkujeme.

Čest budiž její památce!

Milan Ženčák

NAŠI JUBILANTI 2026

Duben:

Ludmila LAKOMÁ	86 let
Jana SLAMENCOVÁ	83 let
Věra MAREŠOVÁ	81 let
Miroslava LENOCHOVÁ	70 let

Květen:

Břetislav STAVĚLÍK	92 let
Leonka STAVĚLÍKOVÁ	82 let
Vladislav BELANT	75 let
Drahomíra VYVÁŽILOVÁ	70 let
Vlasta MIKOVÁ	70 let

Červen:

Anna STAVĚLÍKOVÁ	88 let
Stanislav KLÍČ	82 let
Marcela CRHOVÁ	75 let

**SRDEČNĚ
BLAHOPŘEJEME !!!**

VZPOMÍNÁME

Marie ACLEROVÁ
† 1. 2. 2026 (90 let)

Exkurze do sklárny RONA a.s.

V posledním čísle Zpravodaje byla avizována exkurze do sklárny RONA a.s. na den 25.4.2026. Jelikož o víkendu není možné zpřístupnit podnikovou prodejnu sklárny, muzeum a ruční výrobu skla, došlo ke změně termínu konání exkurze na pracovní den v pátek dne 29.5.2026.

Již se někteří zájemci přihlašovali. Exkurze do sklárny je **zpoplatněná částkou 5 EUR** pro seniory a studenty a **10 EUR pro dospělé.** Požádali jsme představenstvo společnosti RONA a.s. o prominutí úhrady poplatku, zatím čekáme na odpověď.

Kdo budete mít o tento autobusový jednodenní výlet zájem, hlase se na obecním úřadě. Jelikož je početně omezená kapacita účastníků, přednost mají ti zájemci, kteří absolvovali exkurzi v Muzeu sklářství v Rapotíně dne 26.4.2025. Podrobný program najdete níže.

Program exkurze

- 7:00 hodin odjezd autobusem, sraz účastníků na autobusové zastávce v Tážalech
- 9:30 hodin příjezd do obce Lednické Rovne
- 10:00 hod – 12:00 hod prohlídka galerie a muzea RONA a.s. Schreiberova 365
- exkurze do sklárny s výkladem – 5 EUR senioři a studenti, 10 EUR dospělí poplatek
- 12:15 hod – 13:15 hod společný oběd v Michelle Restaurant, Súhradka 218/51
- 13:30 hod – 14:00 hod návštěva Podnikové prodejny RONA a.s. Rovňanská 392/43
- 14:15 hod – 16:30 hod komentovaná prohlídka obce
Prohlídka zámku je v jednání.
Trasa č. 2 – střední okruh
Nádvoří zámku, náhrobek knížete Aspremonta, starý kostel, kamenná sedadla, mauzoleum J. Schreibera, kamenný portál, studnička, lužní část, hipodrom – paměťová komnata
- 17:00 hod odjezd do Tážal

*Maximum počtu všech účastníků je z kapacitních důvodů 50 osob.
Čekáme na vyřízení žádosti o prominutí poplatku na exkurzi do sklárny.*

Redakční poznámka:

Účastí na všech akcích pořádaných obcí Kozušany - Tážaly poskytují občané souhlas s pořízením obrazových a zvukově-obrazových záznamů pro účely obce.

Fotografie k uplynulým akcím v obci naleznete na webových stránkách v sekci fotogalerie. <https://www.kozusanytazaly.cz/fotogalerie>

SDH KOŽUŠANY-TÁŽALY
Vás zve na
**STAVĚNÍ MÁJE
PÁLENÍ ČARODĚJNIC**

**25. DUBNA OD 15 HODIN
V KOŽUŠANECH V AREÁLU ZA TRATÍ**

**BOHATÉ OBČERSTVENÍ
HRY PRO DĚTI**

SOUTĚŽ O NEJKRÁSNEJŠÍ ČARODĚJNICKOU MASKU

MOŽNOST PLATBY PATEBNÍ KARTOU

TĚŠÍME SE NA VÁS

KOŽUŠANSKO-TÁŽALSKÉ
GULÁŠOBRANÍ
23. KVĚTNA 2026
V AREÁLU ZA TRATÍ V KOŽUŠANECH

10:00 - ZAHÁJENÍ AKCE & START VAŘENÍ GULÁŠŮ
16:00 - VÝDEJ HOTOVÝCH PORCE K DEGUSTACI
18:30 - VYHLÁŠENÍ VÍTEŽŮ

🎧 K POSLECHU ZAHRAJE: DJ PAVEL ŠTROCH
👉 CELOU AKCÍ VÁS PROVEDE: LEŇA SLOVÁKOVÁ

VSTUPNÉ: 200 Kč
(V CENĚ DEGUSTAČNÍ PORCE OD VŠECH SOUTĚŽNÍCH TÝMŮ)

PŘIJĚTE OCHUTNAT, FANDIT, POSEDĚT SE SOUSEDY A UŽÍT SI DEN, KDY KOTLIČKY VLÁDNOU SVĚTU 🍲

REGISTRACE TÝMŮ
776 068 761
NEJPOZDĚJI DO 30. 4. 2026

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

**HRY
TOMBOLA
KRÁSNE CENY PRO SOUTĚŽÍCI**

TÁBORNÍK

**Lovci pokladů:
NA KONCI ČASŮ**

2026

RS Zálesí
Budišov nad Budišovkou

**26.7.
-
4.8.**

Chatkový tábor
6900 Kč

Ukončená 1. - 9. třída

www.jsmesponky.cz

info@jsmesponky.cz

Pojed' s námi!

VÝLETNÍK

BUDOUCÍ 1. TŘÍDA - UKONČENÁ 5. TŘÍDA

**PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR
KOŽUŠANY-TÁŽALY**

13.-17. 7. 2026

AKČNÍ CENA:
2199,-
DO 30. DUBNA

2499,-
DO 10. ČERVNA

**POSLEDNÍ MOHYKÁN SVOLÁVÁ VŠECHNY
INDIÁNY KE SPOLEČNÉMU OHNI.**

ČEKÁME NA TEBE!

BLIŽŠÍ INFO A PŘIHLÁŠKY:
WWW.JSMESPONKY.CZ

ELIŠKA ROZKYDALOVÁ: 604 639 249

ŽIVOT V OBCI V OBRAZECH - MASOPUST

